

Budjettiriihi 2021

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry:n terveiset

1. Etsivän nuorisotyön rahoitusta nostettava ja kohdennettuja avustuksia jatkettava
2. Työpajojen toimintaedellytyksiä ja palveluita vahvistettava muuttuneessa tilanteessa
3. Työllisyyden edistämiseen panostettava tarvelähtöisillä palveluilla ja välityömarkkinoita hyödyntämällä

Koronaepidemian myötä työttömyys on kasvanut, nuorisotyöttömyys noussut ja pitkäaikaistyöttömyys yleisynyt. Tilanteet ovat vaikeutuneet erityisesti niillä, joilla jo ennestään on ollut haasteita. Epidemia on lisännyt ahdistusta ja muita mielenterveysongelmia, yksinäisyyttä sekä taloudellisia ongelmia. Mielenterveyspalveluiden saatavuus on ollut entistä heikompaa ja hoitovelka on kasvanut. Epidemiasta on seurannut opiskeluvaikeuksia ja työttömyyttä, päivärutiinien puutetta, toimettomuutta sekä lisääntyntä päihteiden käyttöä. Nuorten pahoinvointi ja syrjäytyminen ovat kasvamassa.

Korona on lisäksi heikentänyt erityisesti kolmatta sektoria edustavien säätiö- ja yhdistysmuotoisten työpajojen talustilannetta. Poikkeusoloissa toteutettu palvelujen keskeyttäminen, valmennuksen tuottaminen turvallisuuksista aiempaa pienimuotoisemmin ja osittain etänä sekä palveluihin ohjautumisen ongelmat haastavat yhä palveluntuottajien taloutta. Jatkossa myös korona-avustusten väheneminen tulee heikentämään organisaatioiden taloutta. **Monen palveluntuottajan talous on yhä vaakalaudalla, ja joitakin säätiöitä on jo ajautunut konkurssiin.**

Tuen tarpeessa olevien nuorten ja aikuisten määrä on kasvanut ja palvelutarpeet moninaistuneet, ja etsivän nuorisotyön ja työpajojen palveluille on entistä suurempi tarve. Kaikkia koronaepidemian vaikutuksia ei vielä nähdä, joten nuorten ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien palveluiden rahoitusta tulee vahvistaa. Etsivään nuorisotyöhön ja työpajatoimintaan on kannattavaa panostaa – ne ovat investointeja nuorten hyvinvointiin ja osallisuuteen sekä kouluttautumiseen ja työllisyyteen. Tutkimus (Vauhkonen & Hoikkala 2020) todentaa: etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ehkäisevät syrjäytymistä ja edistävät nuorten koulutukseen ja työhön siirtymistä.

1. Etsivän nuorisotyön rahoitusta nostettava vuoden 2019 tasoon ja kohdennettuja avustuksia jatkettava

Etsivässä nuorisotyössä nuori saa tukea haasteidensa ratkaisemiseen ja tarvitsemiensa palveluiden löytämiseen ja niihin kiinnittymiseen. Etsivä nuorisotyö on vaikuttava palvelu nuorten hyvinvoinnin edistämiseen: Sovari-mittarin mukaan 93 prosenttia nuorista on kokenut sosiaalista vahvistumista etsivän nuorisotyön ajanjaksoilla.

Kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävä nuorisotyö ja etsivä nuorisotyö sai korona-avustusta aluehallintovirastojen kautta yhteensä 10,5 milj. euroa, joka kohdentuu kuluvalle vuodelle. Näillä avustuksilla tasoitetaan poikkeusolojen vaikutuksia lapsiin ja nuoriin. Poikkeusolot ovat jatkuneet arvioitua pidempään, jolloin myös niiden vaikutukset syvenevät ja seurauksista on nähty vasta ensimmäisiä merkkejä. Nuorten tukemiseen tarvitaan pitkäjänteisiä resursseja: kohdennettujen avustusten tarve ei vielä katoa. Tuoreen Nuorisobarometrin mukaan etsivän nuorisotyön saatavuus on paikoin puutteellista: noin joka kymmenes nuori koki sen saavutettavuuden vähintään melko hankalaksi.

Etsivän nuorisotyön rahoitus on nyt siirretty kokonaan pois rahapelituotoista budjettivaroihin, mikä on tarkoituksenmukaista ja toivottu uudistus.

Into

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
Rautatieläisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki
www.intory.fi
etunimi.sukunimi@intory.fi

- **Etsivän nuorisotyön rahoitusta on korotettava pysyvästi väh. 1 miljoonalla ja kohdennetuille avustuksille on myös jatkossa tarvetta**
- Hallitusohjelmassa todetaan, että *"Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vahvistetaan"*.
- Koronaepidemian myötä haasteellisessa asemassa olevien nuorten ongelmat ovat kasautuneet ja syrjäytyminen on vaarassa lisääntyä.
- Etsivän nuorisotyön perusrahoituksesta on vähennetty 1 milj. euroa suhteessa vuoden 2019 tasoon.

On hyvä, että valtionavustusta etsivään nuorisotyöhön saaneiden avustussummaa korotettiin osana korona-ajan avustuksia. Tästä tulee pitää kiinni myös jatkossa. Perusrahoituksen pienentyessä organisaatioiden omavastuuosuudet ovat nousseet joka vuosi, mikä on vaikeuttanut haasteellisessa taloustilanteessa olevien organisaatioiden toimintaa ja voi estää uuden etsivän palkkaamisen. Etsivälle nuorisotyölle on tarvetta enemmän, kuin nyt rahoitetaan.

- **Etsivän nuorisotyön perusrahoitus nostettava pysyvästi vähintään vuoden 2019 tasoon eli yhteensä 13,35 miljoonaan euroon.**
- **Korona-avustuksella palkatun 50 uuden etsivän nuorisotyöntekijän palkkauksen jatkaminen on varmistettava vuoden 2022 avustuksessa.**
- **Etsivän nuorisotyön valtionavustusta saavien organisaatioiden omavastuuosuus ei saa nousta esteeksi palkata työntekijöitä.**
- **Etsivän nuorisotyön valtionavustuksen työntekijäkohtaisesta tasosta on tärkeää pitää kiinni: sen tulee olla väh. 30 000 / htv. Jotta etsivien määrä saadaan turvattu, tarvetta on nostaa summaa jatkossa korkeammaksi.**

2. Työpajojen toimintaedellytyksiä ja palveluita vahvistettava muuttuneessa tilanteessa

Työpajatoiminta vahvistaa elämänhallintaa ja osaamista sekä tukee koulutukseen ja työhön sijoittumista. Työpajatoiminta on tuloksellinen keino edistää osallisuutta ja työllisyyttä. Työpajatoiminta vastaa tarpeisiin: Sovarimittarin mukaan jopa 94 % valmentautujista on kokenut sosiaalista vahvistumista palvelun aikana.

- **Työpajapalveluiden toimintaedellytykset on turvattava – eduskunnan lausuma edellyttää selvitystä työpajatoiminnasta**
- Hallitusohjelmassa todetaan, että *"Etsivän nuorisotyön ja työpajatoiminnan toiminnallisia ja taloudellisia edellytyksiä vahvistetaan"*.
- Sote-lakien yhteydessä eduskunta hyväksyi lausuman, jonka toimeenpano on aloitettava viipymättä: osana työpajojen seurantaan hallitus arvioi lainsäädännön uudistamisen tarvetta huomioiden eri hallinnonalojen lainsäädännön yhteensovittamisen siten, että työpajatoimintaa voidaan toteuttaa ja kehittää poikkihallinnollisesti joustavasti ja asiakaslähtöisesti.
- Sote-uudistuksen seuraukset ovat kriittisiä kunnalliselle työpajatoiminnalle. Kuntouttavaan työtoimintaan liittyvän rahoituksen poistuessa monet työpajat voivat menettää toimintaedellytyksensä ja asiakkaat tarpeisiinsa vastaavat palvelut. Kunnallisten työpajapalveluiden jatkumisen edellytykset tulee varmistaa.
- Koulutukseen ja työmarkkinoille sijoittumiseen tukea tarvitsevia nuoria ja aikuisia on koronaepidemian myötä aiempaa enemmän. Työpajojen asiakaskunnan tuentatarpeet ovat entisestään kasvaneet.
- Valtionapukelpoisten työpajojen määrä on kasvanut, mutta toimintaan kohdennettu valtionavustus on pysynyt samalla tasolla. Valtionapu nuorten työpajatoimintaan kattaa vain n. 12 % yksittäisen työpajan budjetista.
- **Työpajatoiminnan edellytysten turvaamiseksi hallituksen on tehtävä selvitys lainsäädännön uudistamisen tarpeesta huomioiden eri hallinnonalojen lainsäädännön yhteensovittamisen siten, että työpajatoimintaa voidaan toteuttaa ja kehittää poikkihallinnollisesti joustavasti ja asiakaslähtöisesti. Selvitystyöllä on kiire, koska sote-uudistus ja valtion erityistehtäväyhtiö osatyökykyisten työllistämiseksi haastavat työpajatoimijoita.**

Into

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry

Rautatieläisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki

www.intory.fi

etunimi.sukunimi@intory.fi

- **Työpajatoiminnan toimintaedellytyksiä ja rahoitusta tulee vahvistaa. Työpajojen avustussummaa tulee nostaa suhteessa valtionapukelpoisten organisaatioiden määrän kasvuun.**
- **Työpajojen starttivalmennusta on lisättävä**
 - Työpajojen matalimman kynnyksen palvelun, starttivalmennuksen, tarkoituksena on toimintakyvyn ja elämänhallinnan vahvistaminen. Starttivalmennusta toteutetaan jo osassa kuntia, mutta sen laajentamiselle on koronaepidemian myötä entistä suurempi tarve.
 - Starttivalmennus tarjoaa palvelujärjestelmästä usein puuttuvan osan, kokonaisvaltaisen ja monialaisesti muita palveluita integroivan palvelun.
- **Työpajojen starttivalmennuksen laajentamiseen tulee kohdentaa valtionavustusta 2 milj. euroa.**

3. Työllisyyttä edistetään tarvelähtöisillä palveluilla ja välityömarkkinoita hyödyntämällä

Korona on kasvattanut erityisesti nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyttä. TE-palvelut ovat ruuhkautuneet. Pohjoismaisen työvoimapolkujen mallin avulla ollaan lisäämässä TE-toimistojen henkilöstöresursseja. Onko lisäys kuitenkin riittävä uudessa tilanteessa?

Heikossa työmarkkina-asetuksessa olevien palvelutarpeet ovat moninaisia ja voivat liittyä niin voimavaroihin, osaamiseen kuin työmarkkinoilla toimimiseen. Jotta työllistymistä voidaan tukea, nämä tarpeet on tunnettava ja niihin on vastattava oikea-aikaisilla palveluilla.

- **Työnhakijoiden toiminnallisia työ- ja toimintakyvyn arviointeja tulee lisätä**
 - Haasteena on, että työnhakijoita jää ilman tarpeisiinsa vastaavia palveluita, ja toisaalta heitä ohjautuu palveluihin, jotka eivät vastaa heidän tarpeisiinsa. Työnhakijoiden palvelutarpeita ei tunneta, koska heidän työ- ja toimintakykyään ei arvioida.
 - Monet haavoittuvassa asemassa olevat kokevat, ettei heitä kohdata aidosti TE-palveluissa eikä heidän tilannettaan tueta riittävän kokonaisvaltaisesti.
 - TE-palvelujen (ja kuntakokeilujen) henkilöstöresurssien riittävyys tulee pohjoismaisessa työvoimapolkujen mallissa arvioida uudelleen. Tarvetta on resurssien merkittävälle lisäykselle.
- **Työnhakijoiden moniammatillisia ja toiminnallisia työ- ja toimintakyvyn arviointeja tulee lisätä. Niitä voidaan toteuttaa välityömarkkinoilla, kuten työpajoilla. TE-palvelujen palveluohjausta tulee vahvistaa.**
- **TE-palvelujen työntekijöiden ohjausosaamista ohjauksellista työtöitä tulee vahvistaa.**
- **Palkkatukea, työhönvalmennusta ja edelleensijoittamista tulee hyödyntää laajemmin**
 - Haasteena on, ettei siirtymiä työllisyyttä tukevista ja edistävästä palveluista kolmannelta sektorilta ja kunnista avoimille työmarkkinoille tueta riittävästi. Heikossa työmarkkina-asetuksessa olevat tarvitsevat valmennuksen tukea avoimille työmarkkinoille sijoittuakseen. Tehokkaita keinoja ovat työhönvalmennus ja edelleensijoittaminen.
- **Palkkatukea tarvitaan laajemmin myös kolmannelle sektorille ja kuntiin.**
- **Valmisteilla olevassa palkkatukiudistuksessa on varmistettava 100 % palkkatuki yleishyödyllisille toimijoille.**
- **Avoimille työmarkkinoille siirtymisen tehostamiseksi tulee lisätä työhönvalmennusta ja edelleensijoittaminen tulee mahdollistaa.**
- **Välityömarkkinoiden tarjoamia mahdollisuuksia tulee hyödyntää laajemmin**
 - Hallitusohjelmassa todetaan: *”Kehitetään välityömarkkinoita.”*
 - Kehittämistyön painopiste on nyt siirtynyt *osatyökykyisten työllistämisen erityistehtäväyhtiön* kehittämiseen ja olemassa olevat toimijat ovat jääneet unohduksiin. Käytännössä esityksen mukainen yhtiö toteuttaa samoja tehtäviä, kuin välityömarkkinatoimijat jo tällä hetkellä, mutta suuremmilla kustannuksilla. Päällekkäinen toiminta tulee ehkäistä ja myös nykyisiä välityömarkkinoita tulee kehittää.

Into

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
Rautatieläisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki
www.intory.fi
etunimi.sukunimi@intory.fi

- Heikossa työmarkkina-asemassa olevien, pitkäaikaistyöttömien ja osatyökykyisten työllisyyden nostaminen edellyttää hyvin toimivia välityömarkkinoita. Välityömarkkinatoimijoiden, kuten järjestöjen, säätiöiden ja työpajojen, tuottamat palvelut vahvistavat osallisuutta ja osaamista ja edistävät työllisyyttä.
- Nykyisten välityömarkkinoiden kehittämistarpeet tulee selvittää.
- Nykyisillä välityömarkkinatoimijoilla on hyvä kohderyhmätuntemus ja vahva ammattitaito valmentaa ja työllistää osatyökykyisiä ja heikossa työmarkkina-asemassa olevia. Tätä tulee hyödyntää vahvemmin.
- **Välityömarkkinatoimijoiden toimintaedellytyksiä pitää vahvistaa ja niiden tarjoamia mahdollisuuksia hyödyntää entistä laajemmin työllisyyden edistämässä.**

Lisätietoja: Herttaliisa Tuure, toiminnanjohtaja: 040 760 1778, herttaliisa.tuure@intory.fi

Into

Into – etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
Rautatieläisenkatu 6 (käyntiosoite Kellosilta 7)
00520 Helsinki
www.intory.fi
etunimi.sukunimi@intory.fi

